

Din gård i länet

NR 2 2019

Mer än bara försäkring

En bättre sommar

Mjölkkon - en delikatess

Vi ska vara bäst för dig, varje dag!

Varmt välkommen till "Din gård i länet", magasinet för dig som jobbar, bor och lever på landsbygden. Ett nytt år närmar sig och vi har en hel del nyheter och bra tips att bjuda på. Nu väntar några sidor med läsning om våra erbjudanden, men också härliga berättelser om duktiga och prisbelönta entreprenörer.

När du kommer i kontakt med Länsförsäkringar första gången är det bara början på ett nära samarbete med oss. Förutom att du ska ha rätt försäkring gör vi din vardag tryggare genom tips på hur du kan förhindra skador, men också genom snabb och bra service den dag det oförutsedda händer.

I detta nummer kan du läsa om hur vi förstärker teamet kring vårt skadeförebyggande arbete, där Niclas Brihall som arbetar med el och brand får förstärkning av Lennart Sundberg kring vatten-skador och byggnader. Den bästa skadan för både dig och oss är ju alltid den som inte inträffar.

Just nu får vi mycket frågor kring solpaneler, godkända lås och erbjudandet kring skrothämtning och det har vi fördjupat oss lite i på kommande sidor. Och för dig som är i början av din karriär som företagare vill jag tipsa lite extra om artikeln kring din framtida pension, även om det kan kännas långt bort just nu.

I din vardag med utmaningar kring granbarkborre, vildsvin och sviter efter förra årets torka gör vi vårt bästa för att du ska ha det bästa försäkringsbolaget. Vi jobbar med att utveckla nya erbjudanden för att göra din vardag tryggare och det är något jag kommer fokusera ännu mer på under nästa år.

Nu önskar jag dig trevlig läsning!

Vänliga hälsningar

*Stefan Fur
Affärsområdeschef försäkring*

Pssst: Du har väl laddat ner appen Rådgivaren? Här får du aktuella och viktiga nyheter speciellt för dig som företagare på landsbygden. DS.

Länsförsäkringar Jönköping är ett kundägt bolag. Det innebär att försäkringstagarna är delägare. Kundernas intressen företräds av de 67 ledamöterna i fullmäktige. Här får du träffa ett par av dem:

**FADI BABIL,
BANKERYD**

Varför är det viktigt för dig att sitta med i fullmäktige?

Det är ett bra sätt att vara med och påverka och därmed ge ännu mer lokala fördelar i beslut som fattas.

Vad är det som gör Länsförsäkringar Jönköping unikt?
Oavsett vem man pratar med inom Länsförsäkringar så har alla en gemensam faktor av engagemang, kunskap och förståelse för de frågor som dyker upp.

**ANNA STAVÅS,
BREDARYD**

Varför är det viktigt för dig att sitta med i fullmäktige?

Som en del av fullmäktige är man invald att representera ägarna och få vara med och påverka. Bland annat är man med och fångar upp vad ägarna tycker och för det vidare. Exempel på det är att jag har fått vara med och tycka till om bolagets hållbarhetsarbete.

Vad är det som gör Länsförsäkringar Jönköping unikt?
Det är ett lokalt förankrat bolag som bidrar i samhällsbildningen. Bolaget vill vara delaktiga och påverka i positiv riktning. Dessutom är det kundägt och jobbar skadeförebyggande genom information och sociala arrangemang.

Christine

En av länets
försäkringsrådgivare

Daniel

Reglerar dina skador

Niclas

Kollar elen och
brandriskerna hos dig

Anna

Lantbruksansvarig

Lennart

Förebygger vattenskador
och inspekterar byggnader

Teamet runt dig, från vänster till höger: Christine Wikstrand Anna Werbitsch Arnell, Daniel Nyrén, Lennart Sundberg, Niclas Brihall

Mer än bara försäkring!

Din försäkring innehåller mer kött och blod än det som står i försäkringsbrev och villkor. Vi är ett team som jobbar med att du ska vara rätt försäkrad, ge skadeförebyggande tips och när det oförutsedda inträffar, hjälpa dig med bästa möjliga service för att hantera en skada.

Varje år drabbas lantbrukare och boende på landsbygden av oförutsedda händelser. Det kan handla om allt från bränder till maskiner som går sönder eller vattenläckor.

- När en olycka väl inträffar ska du vara trygg med att du har rätt försäkring och att skadan hanteras proffsigt, säger Anna Werbitsch Arnell som är Lantbruksansvarig på Länsförsäkringar Jönköping.

Det finns mycket du själv kan göra för att förebygga skador. Du känner kanske till Niclas Brihall som är riskingenjör med fokus på el och brand. På lantbruksföretagen finns idag avancerad utrustning och ibland gammal el som bör bytas ut till säkrare lösningar. Niclas har besökt många lantbruk i länet och hans förebyggande arbete med el och brand är en del av erbjudandet till dig som är kund hos Länsförsäkringar.

- Det handlar inte om att företagarna på landsbygden slarvar. De som lever på sina lantbruk är tvärtom väldigt medvetna och har riktigt bra koll på att allt är i ordning. Händer något tappar du produktion och inkomst, säger Niclas Brihall.

En tjänst som ska utvecklas under kommande år är besiktning av byggnader med fokus på risk för vattenläckor.

- Det är många som drabbas av vattenläckor och det är ofta skador som hade kunnat undvikas på ett enkelt sätt. Det kan handla om att installera vattenlarm så att du varnas när vatten börjar läcka, eller att ha rutin på att kolla och byta slangar i köket, säger Lennart Sundberg som är skadeförebyggare med fokus på just vattenläckor.

Trots förebyggande arbete inträffar ibland det oförutsedda, som exempelvis en större brand.

Länsförsäkringar Jönköping har därför en skadejour som är tillgänglig dygnet runt årets alla dagar. En skadereglerare kan vara på plats inom några timmar vid behov, vilket är en stor trygghet för dig när det allra värsta inträffar.

Vi finns med hela vägen från att du tecknar din försäkring till hjälp med förebyggande arbete på gården och proffsigt hantering vid en skada. Allt görs lokalt i Jönköping av ett team som varje dag jobbar för dig!

UTBILDNING: SÅ HÄR GÅR DET TILL

- Du deltar i en utbildning.
- Tillsammans går vi igenom säkerheten på din gård.
- Du åtgärdar eventuella brister.
- Du certifieras som "Säker Gård" eller "Säker Hästverksamhet".
- Du får riskanpassad försäkringspremie.

När du gått igenom samtliga delar med godkänt resultat erhåller din gård kvalitetsmärkningen Säker Gård. Konceptet gäller i fem år, därefter kan en ny prövning göras för att få behålla det.

Information om utbildningen

Kursen pågår under en hel dag. I kursen ingår lunch, för- och eftermiddagskaffe och kursmaterial.

Kontakta oss om du vill veta mer om någon av de här tjänsterna.

DET HÄR INGÅR I LÄNSFÖRSÄKRINGAR JÖNKÖPINGS LANTBRUKSFÖRSÄKRING:

Försäkringsrådgivare: Lokala rådgivare finns nära dig runt om i länet, tveka inte att slå en signal om du har frågor om din försäkring.

Elinstallationer: Vid behov kommer vår riskingenjör Niclas Brihall ut till gården och gör en inspektion av elen.

Elrevision: För byggnader över en viss storlek kräver Elektriska nämnden elbesiktning. Detta utförs som en tjänst vilken beskostas av Länsförsäkringar Jönköping.

Förebygga vattenläckage: Skadeförebyggare Lennart Sundberg, en resurs för att kontrollera din byggnad och se att det inte finns någon risk för vattenläckor.

Återvinningstjänst: Har du skrot, kemikalier eller spillolja på gården? Då ingår JRAB:s återvinningstjänst.

Skadejour: Om en större olycka är framme kan du ringa vår skadejour och ha en skadereglerare på plats inom några timmar.

Gratis utbildningar: I vår lantbruksförsäkring ingår även gratis anmälan till våra utbildningar, Säker gård och Säker häst. Läs mer om våra utbildningar i rutan intill.

En bättre sommar och färre krediter

Sommaren 2018 dominerades tidningar, radio och tv av mörka rubriker.

Foderbrist, djur som slaktades, utbränt spannmål och kostnader som skenade var en dyster påminnelse om en tuff och torr sommar för Sveriges lantbrukare.

I förra numret av Din gård i länet fanns artikeln "Förbered dig för en torr sommar". Som tur är blev det bättre, de allra flesta lantbrukare i länet har fått en bra vallskörd och kunnat fylla på lagren efter förra sommarens torka.

– **Nöden är uppfinningarnas moder.** Många av de drabbade förra året var väldigt kreativa och det var inte många som la ner sin verksamhet, utan de allra flesta gick stärkta, säger Bengt Johnsson på Jordbruksverkets analysavdelning.

Samtidigt har konsumenterna tagit ställning för svensk mat när det behövdes som mest, säger Bengt Johnsson.

Även de fyra sädesslagen frodas och vi går mot ett bra spannmålsår. Det märks också hos Länsförsäkringar Jönköping att 2019 är ett bättre år ekonomiskt än 2018.

– Förra året var det fler som behövde en så kallad EU-kredit än vad det är i år, säger Sara Derefalk som är bankchef för företag och lantbruk hos Länsförsäkringar Jönköping.

En EU-kredit fungerar som ett förskott fram till att EU-stödet betalas ut, vilket brukar ske i slutet av året.

Sara Derefalk

Torkan 2018 med ökade kostnader och minskade intäkter gjorde att fler valde att vända sig till Länsförsäkringar för att få en EU-kredit. Men i år har det inte varit i närheten lika många som efterfrågat detta.

– Rent skördemässigt märker vi att det varit en mycket bättre sommar än förra året, det blev som tur är bättre än många hade trott, säger Sara Derefalk.

Trots att sviterna efter torkan 2018 kommer att märkas i företagen under flera år framöver kan vi ändå summera 2019 som ett bra år med god skörd!

SE VÅRA BANK- ERBJUDANDEN FÖR DIG SOM ÄR LANTBRUKARE!

LANTBRUKSLÅN HOS LÄNSFÖRSÄKRINGAR

Länsförsäkringars lantbrukslån passar dig som vill ha rådgivning inför olika typer av investeringar, oavsett om du exempelvis ska köpa en skogs- eller jordbruksfastighet eller vill göra en om- eller tillbyggnad på en redan befintlig fastighet. Du får givetvis även en amorteringsplan anpassad efter investeringens livslängd.

LANTBRUKSLÅN DIREKT HOS WASA KREDIT

Lantbrukslån Direkt passar dig som vill teckna direkt på webben och få pengarna inom några dagar. Du kan låna upp till 350 000 kronor, med en förmånlig ränta på mellan 4,45 – 9,95 procent, med endast borgen som säkerhet. Du väljer själv återbetalningstid, upp till 60 månader. Räkna ut din ungefärliga månadskostnad direkt på webben. Lånet erbjuds av länsförsäkringsgruppens finansbolag Wasa kredit.

Foto LRF

Pernilla & Magnus Nordh

Osttillverkaren som klev ut från mejeriet och vann

Han hade tidigare varit med och skapat en stor byggkoncern. Hon hade tidigare jobbat inom hotell- och restaurang. På ålderns höst bestämde sig paret Nordh för att göra något helt annat. De blev osttillverkare.

En bild på Ingvar Kamprad med två runda gulvaxade ostar i sina händer hänger på väggen inne på kontoret. Det sägs att den välkända Ikea-grundaren köpte Vrigstad hemost varje år för att sen spara osten till året efter. Den välkända, klassiska osten är en vanlig syn i butikernas sortiment, framförallt när julen närmar sig. Då byts även det gula vaxet runt osten ut mot ett rött vax för att passa bättre till julen.

Att Pernilla och Magnus Nordh skulle bli osttillverkare var ingen självklarhet. Paret från Stockaryd kom från en helt annan bakgrund. Pernilla hade tidigare jobbat inom hotell- och restaurangbranschen medan Magnus hade varit med och byggt upp byggkoncernen Fransson & Nordh, som bland annat äger hustillverkaren Willa Nordic.

– Vi har sagt länge att vi ska göra något ihop när vi blir lite äldre, något helt annat än det vi hållit på med innan, säger Pernilla när vi sitter inne på kontoret och bland annat pratar om hur svensk osttillverkning förändrats genom åren.

I hjärtat av lilla Vrigstad på det småländska höglandet finns en matvarubutik, några kyrkor, ett fotbollslag som spelar i division 4 och även en känd tillverkare av ostkakor. Men det som orten kanske är allra mest känd för är Vrigstad hemost som tillverkas i en röd tegelbyggnad i hjärtat av den lilla orten. Den röda byggnaden, som även har flera små sidobyggnader i närheten, har varit Magnus och Pernilla Nordhs arbetsplats sedan februari 2017 då de valde att ta över företaget Smålandsost.

– Vi hörde att den förra ägaren, Ingemar Rolf, höll på att trappa ner och antingen skulle lägga ner helt eller fortsätta i en mindre skala. Vi ringde honom och ville titta på hur det såg ut här. Sen bestämde vi oss för att köra på det här, men i dealen ingick att Ingemar skulle stanna i två år och hjälpa oss med tillverkningen. Nu har det gått över två år och han är fortfarande kvar för han tycker om att tillverka ost.

– Enligt oss är Ingemar en av de absolut bästa i Sverige på att göra ost. Han tycker om hanverket, men han tycker inte det är roligt att sälja den. Han tycker inte det är roligt att marknadsföra den. Men han tycker om hantverket och vi har sagt att han får vara med hur länge han vill.

Henrietta Hansson VD Länsförsäkringar, Pernilla Nordh och landshövding Helena Jonsson.

I slutet av augusti prisades paret Nordh

av Länsförsäkringar Jönköping som Årets matentreprenör 2019. Utmärkelsen är långt ifrån den enda paret fått på senare tid. Tidigare i år prisades Vrigstad hemost som Sveriges godaste hushållsost på Ostfestivalen i Stockholm.

- Vi har valt att visa oss mycket mer sedan vi tog över verksamheten. Vi är med på mässor, vi vill sticka ut hakan lite och visa att vi finns, och det har lönat sig. Vi har egentligen bara tagit ett omtag på verksamheten, säger Magnus Nordh.

Under tiden som paret Nordh haft verksamheten i Vrigstad har deras ostar prisats och hyllats. Själva hävdar de att det inte bara handlar om att de klivit ut från mejeriet och börjat visa sig, utan att det även finns en del tur bakom det hela.

- Även en blind höna kan hitta ett korn.

De två sista åren har det hänt oerhört mycket bland folks medvetande när det gäller mat. Om man går tillbaka 10-15 år var det helt annat, då handlade det om priset. Nu vill folk veta vad de stoppar i sig och folk vill ha närproducerat. Det uppskattas på ett helt annat sätt.

Hur framtiden ser ut för det lilla mejeriet återstår att se, men en sak är paret Nordh säkra på.

- Vår ambition är inte att växa. Ambitionen är istället att hitta en takt i livet när man gör något meningsfullt och mår väl. Någon personal vill vi inte ha utan vi vill kunna rodda det här på egen hand. Målsättningen är att etablera ett bra varumärke och fortsätta syssla med det vi tycker om.

SMÅLANDSOSTS OLIKA SORTER

- Vrigstad hemost
- Vrigstad lantost
- Vrigstad kumminost
- Vrigstad special
- Vrigstad lantbrie

TIPS PÅ HUR DU KAN ANVÄNDA OSTARNA

- Kumminost till kräftskiva
- Vörtbröd med kumminost på
- Vrigstad special på ett kex med hallonsylt på
- Ostpaj gjord på Vrigstad special

Träna rätt

Det dagliga arbetet på gården kan vara slitsamt för kroppen. Med rätt träning håller kroppen längre. Här kommer tips på övningar som du kan göra när som helst, när kroppen behöver det.

1

Böj benen, spänn magen och håll ryggen i en rak linje. Tänk dig att du ska sätta dig på en stol. Håll gärna i någon slags vikt. Syfte: tränar ben, säte och rygg.

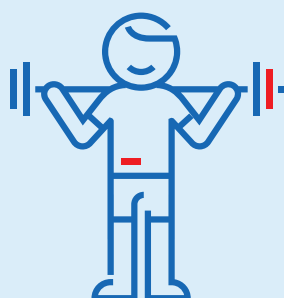
2

Placera dig i plankposition med hjälp av att spänna magen genom att dra in naveln mot ryggraden. Håll statiskt. Syfte: tränar mage, bål och rygg.

3

Behåll dina tår i golvet, dra ihop skulderbladen och spänn rumpan. Gör en cirkelrörelse med händerna framför huvudet och därefter en cirkelrörelse bakom kroppen. Håll gärna i någon slags vikt.

Installera säkra solceller!

Många ser möjligheten att bidra med förnybar energi genom att installera solceller. Särskilt vanligt är det på landsbygden där många lantbrukare får el genom solcellerna på sina stora ladugårdstak.

De senaste åren har antalet installerade solcellsanläggningar på byggnader i Sverige ökat. Och om du liksom många andra går i tankarna på att installera solceller, då finns det några saker att tänka på.

Under 2018 installerades över 10 000 nya solcellsanläggningar i Sverige, vilket var en ökning med nästan 70 procent jämfört med året innan, enligt SCB. Och trendkurvan visar uppåt när allt fler väljer att installera solceller på sina tak.

Det finns några utmaningar med installation av solceller som du behöver vara medveten om innan du sätter igång.

– Först och främst ska du använda dig av en installatör som har dokumenterad erfarenhet av att installera solceller.

Det är ännu ett relativt nytt fenomen, säger Niclas Brihall som är riskingenjör på Länsförsäkringar Jönköping.

När du ska installera en ny solcellsanläggning finns ett faktablad från Länsförsäkringar Jönköping med de vanligaste riktlinjerna för installatören som är viktiga att följa. Vi kräver också en ifylld checklista för att försäkra anläggningen. Den ska vara undertecknad av installatören och av dig som försäkringstagare och inskickad till din kontakt hos oss.

Niclas Brihall

Vill du ha faktablad, checklista eller är osäker på om du har en solcellsanläggning rätt installerad? Kontakta riskingenjör Niclas Brihall på telefonnummer: 0383 75 75 17

TÄNK PÅ DET HÄR NÄR DU INSTALLERAR SOLPANELER:

- Anlita en behörig installatör som har kunskapen om solpaneler.
- Kontakta ditt försäkringsbolag för att kontrollera att du är rätt försäkrad.
- Gå igenom checklistan du fått i samband med installationen för att se till att allt går rätt till. Den ska vara påskriven av både dig och installatören.
- Solpaneler bör inte installeras på tak, stomme eller vägg som beräknas ha kortare livslängd än själva solpanelerna.
- Tänk på risken för läckage på taket. Kolla igenom Boverkets byggregler för att se vad som gäller när det kommer till snö- och vindbelastning.

Henrik återvände tack vare tjänsterna

Du ska kanske byta stängsel på gården och inte vet var du ska göra av den gamla taggtråden. Eller så har du spillolja och batterier som måste hanteras på ett säkert sätt. Förra året tog över 140 försäkrade lantbrukare hjälp av Länsförsäkringars återvinningstjänst, en av dem var Henrik Svensson.

Mjölkbonden **Henrik Svensson** kommer från Vetlanda men driver sedan 2002 Labbarps gård i Bankeryd tillsammans med sin bror. Knappt 700 nötdjur ryms i ladugården och ungefär 300 av dem är mjölkkor. I stort sett ända sedan starten har Henrik haft en lantbruksförsäkring hos Länsförsäkringar.

– För några år sedan var jag hos ett annat bolag, men det varade bara i något år och sedan bytte jag tillbaka, säger Henrik.

I närheten av den stora gården är det vacker landsbygdsmiljö med hästar, hagar och åkrar. Mitt på gården finns det däremot något som sticker ut, en stor blå container full med taggtråd och annat skrot som en följd av aktiv verksamhet på gården.

– Taggtråden kommer från staket som vi byter ute på betena. Sen finns det allt från trasiga maskiner, gamla utgödslingar, ledningar och mycket annat skrot.

En gång per år hämtas skrot och annat farligt avfall upp av JRAB, en tjänst som ingår i Länsförsäkringars lantbruksförsäkring.

Att flera tjänster ingick i försäkringen var en av anledningarna till att Henrik Svensson återvände till Länsförsäkringar för några år sedan.

– **Det fanns ett mervärde** i själva försäkringen och det var tjänsterna som gjorde att vi ville tillbaka. Vi har använt både avfallshämtning och revisionsbesiktning av elinstallationer.

På gården så är det långt ifrån bara gammalt skrot som samlas på hög. Det finns även kemiskt avfall i form av spillolja, batterier, lysrör och annat elektronikavfall. 2018 valde över 140 försäkrade lantbrukare att få sitt skrot hämtat, och över 110 av dem hade även kemiskt avfall som hämtades av JRAB på gården.

– Det hade säkert gått att lösa på något annat sätt, men det här är smidigt. När det är en gång om året blir du påmind och det blir verkligen av. Det är ett bra och smidigt sätt att hantera skrot och avfall, avslutar Henrik.

Teckna vår lantbruksförsäkring du också!

ETT GRUNDSKYDD FÖR DITT LANTBRUKSFÖRETAG

Vår lantbruksförsäkring är en pakettlösning för ditt lantbruksföretag och ger ett grundskydd som täcker en stor del av försäkringsbehovet.

I grundskyddet ingår

- Ersättning för bland annat byggnader, markanläggningar, inventarier, maskiner, produkter och ritningar – egendomsskydd.
- Ersättning för inkomstförluster som uppkommer genom en egendomsskada – driftsavbrottsskydd
- Skydd för din verksamhet om du får skadeståndskrav vid person- eller sakskador från utomstående – ansvarsskydd
- Ersätter advokat-, rättegångs- och ombudskostnader vid tviste- och skattemål – rättsskydd
- Ersättning och behandling hos psykolog vid olika typer av krissituationer – krisskydd
- Tjänstereseförsäkring ger ett grundläggande reseskydd när du reser på studie- eller inköpsresor i tjänsten – tjänstereseförsäkring

SÅ HÄR MYCKET HAR JRAB SAMLAT IN FÖR LÄNSFÖRSÄKRINGAR JÖNKÖPINGS RÄKNING UNDER PERIODEN 20190506 - 20190707:

37 ton skrot
45 ton annat skräp (Aerosoler 106 kg)
Bekämpningsmedel 561 kg
Blybatterier 3 612 kg
Bränslerester 5 kg
Elektronikskrot 316 kg

Färgrelaterat 2 262 kg
Glykol 2 710 kg
Hydraulslang 729 kg
Ljuskällor 1 142 kg
Mediciner 78 kg
Oljefilter 2 792 kg

Tomdunkar 27 kg
Småbatterier 48 kg
Spillolja 31 088 kg
Stickande/Skärande 33 kg
Tvättmedel 5 kg
Övrigt 147 kg

Henrik Svensson

Det hänger på låset

För flera tusen år sedan uppfanns det som i dag anses vara det första låset någonsin. Det var i det forntida Egypten. Trots att det gått flera tusen år sedan dess så går det inte att ifrågasätta låsets betydelse.

Att sätta in nyckeln, vrida om den, höra hur det klickar till, öppna dörren och sen kliva in i sitt eget hem är en skön känsla efter en lång dag på jobbet. Egentligen är det märkligt att det är en liten mekanism som håller alla dina ägodelar säkra. En mekanism vars funktion och betydelse varit enorm de senaste århundradena.

Från att det svenskuppfunna polhemslåset varit ett av de mest populära på 1800-talet så är trenden i dag digitala lås som öppnas med hjälp av elektroniska nycklar. När lantbrukare i dag vill ha sina värdesaker på gården i tryggt förvar så är det dock inte de digitala låsen de sneglar mot.

– **Digitala lås hos lantbrukare** är i det närmaste noll, men ett digitalt lås är inte nödvändigtvis bättre än ett vanligt hänglås. Det handlar om vilken klassning det har, säger Daniel Nyrén som är skadereglerare på Länsförsäkringar Jönköping.

– En del lantbrukare har gamla byggnader och då hänger låsen med sedan alltid. Man kan i vissa fall tycka sig ha ett bra lås, men det duger bara om det är i rätt klass. Då ska även beslaget hålla en viss klass.

Det räcker inte alltid med att ha ett riktigt bra lås utan som företagare måste man tänka på flera andra detaljer också.

– **Mycket handlar om brytsäkerheten.** Det gäller även golv, tak, dörrar och fönster. De ska vara svåra att forcera. Det ska inte kunna gå att sparka in en bräda och komma in, säger Daniel Nyrén.

Att veta vilket lås man ska ha är kanske inte alltid det enklaste. Det finns dock flera saker man som lantbrukare kan göra och ett lås av högsta klass kostar i dag inte så värst mycket.

– **Förr har det varit dyrt** att få tag på ett lås i rätt klassning. I dag så kan du få ett klass 4-lås (den högsta klassningen) för under 500 kronor, säger Daniel Nyrén.

Det är ofta ganska stora värden som är samlade på gårdarna om man kollar på verktyg och saker man har, och det kan bli kostsamt om det sker ett inbrott på gården.

– Det är egentligen en ganska enkel åtgärd att göra, att köpa ett riktigt bra lås som uppfyller kraven.

Det är inga enorma kostnader i förhållande till vilka värden det handlar om, säger Tommy Jerhn som är skadeenhetschef hos Länsförsäkringar Jönköping.

Risken är stor att man som lantbrukare inte får tillbaka lika mycket på försäkringen om det skulle visa sig att man inte har ett tillräckligt bra lås i samband med en stöld.

– Låskraven styrs även av vad som finns i lokalerna. Det går alltid att kontakta oss om man är osäker på vilket lås man borde ha på sin gård, säger Daniel Nyrén.

DET HÄR BÖR DU TÄNKA PÅ:

- Samla värdefull egendom i ett extra skyddat rum där du har bäst låsskydd.
- Se till att du inte har dina verktyg utspridda utan samla dem.
- Dokumentera det du har. Det är enkelt att ta bilder med din mobilkamera för att se vad du har.
- Är du osäker över låskraven, ta hjälp av din försäkringssäljare och kolla med denne.

Daniel Nyrén

Lev nu och tänk på framtiden!

Att vara företagare på landsbygden innebär ofta utmaningar varje dag och kanske mindre tid att fundera så mycket på det som ligger längre fram. Men hur ser framtiden ut när det är dags att lämna över gården eller sälja den?

När det gäller avsättningar till pension så visar siffror att lantbrukare inte lägger undan i närheten lika mycket pengar till pensionen som andra företagare gör.

– **Lantbrukare är bra** på att försäkra sina traktorer, att försäkra sina gårdar och de är måna om att de ska få tillbaka något om det skulle börja brinna på gården. Men de är inte lika omtänksamma mot sig själva, säger Martin Sjöqvist, försäljningschef på Länsförsäkringar Jönköping.

– **Man ärver en livsstil** där man kanske aldrig är ledig. Man förväntas jobba sju dagar i veckan. När sedan frågan om försäkring kommer upp så tycker ofta lantbrukaren att det har mindre betydelse. Det är viktigare att traktorn fungerar.

Många funderar säkert på framtiden. Vad som ska hända när man inte orkar ta hand om gården längre. Ska man sälja den till någon som inte tillhör familjen? Hur ska det gå för verksamheten som du levt med dag ut och dag in under stora delar av livet?

– Vi vill uppmana alla att tänka på sin framtid. Vi jobbar hårt med att få lantbrukarna att prioritera sig själva och det som finns framför dem. Det är ett yrke med stora risker, ett tufft och krävande jobb det viktigt att tänka på sig själv och att du en dag ska ha en trygg vardag när du lämnat över till någon annan.

Här är vad du som lantbrukare kan göra för att ge dig själv en tryggare framtid!

TJÄNSTEPENSION FÖR EGENFÖRETAGARE

Passar dig som är egenföretagare eller precis har startat företag. Med vårt startpaket Friplan Start får du en personförsäkring samtidigt som du sparar till din pension.

- Sjukförsäkring vid längre tids sjukskrivning
- Olycksfallsförsäkring både i jobbet och privat
- Livförsäkring för familjens trygghet
- Pensionssparande
- Möjlighet till sjukvårdsförsäkring

TJÄNSTEPENSION FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Friplan är en flexibel tjänstepension för företagare och anställda i stora och små företag. Varje person får en egen pensionsplan med en eller flera försäkringar.

- Du blir attraktiv som arbetsgivare genom att erbjuda tjänstepension.
- Du kan dra av på skatten med upp till 35 procent av din medarbetares lön.
- Individanpassat personskydd och sparande.

Martin Sjöqvist

Ofta går en gård i arv från generation till generation, och det är en faktor som spelar in när lantbrukare inte väljer att försäkra sig själva i lika hög utsträckning, tror Martin Sjöqvist.

Ulrika Björkhaga & Carl-Johan Bertilsson

Mjölkkon - en delikatess

Bland palmerna och det soliga vädret på den franska rivieran väcktes idén om att skapa ett spa för pensionerade mjölkkor. Några år senare serveras köttet från korna på flera av Sveriges finaste restauranger.

Tänk dig nötkött med mycket gulare fett än vanligt, med mörkare färg, med mycket mer smak och med mer vitaminer. Det är vad Carl-Johan Bertilsson och Ulrika Björnhag skapat i lilla Hagshult i Vaggeryds kommun.

Idén om att ta gamla mjölkkor som producerat flera ton mjölk under sin livstid och sen låta dem beta småländskt gräs, föddes egentligen under en semesterresa i Frankrike.

- Vi pratade om det när vi var i Nice. Vi undrade vad vi skulle göra med ladugården när det var dags att bygga om den. Tidigare var det tjuar här, en traditionell köttgård. Carl-Johan sa då att mjölkkor har det godaste köttet. Vi började spåna om det här.

Skulle man kunna bygga en ladugård som är gjord för att ta emot åtta-tio pensionerade mjölkkor i månaden, frågade sig Ulrika Björnhag som liknade det hela vid ett spa för kor.

- Vad gör vi när vi är trötta? Vi åker på spa. Skulle vi inte kunna göra ett spa för kor? Det skulle vara djupströbbäddar, de skulle gå fritt, de skulle få massage. Vi kollade om någon annan gjorde det här och det fanns ingen, då bestämde vi oss för att satsa på det.

Den här typen av kött är eftertraktat enligt paret och i dag har de gett ensamrätt till en matgrossist i Stockholm. De i sin tur säljer vidare köttet till några av landets finaste restauranger där gästerna får smaka på pensionerad mjölkko.

- Det här är inte traditionella köttdjur utan de är avlade för att ge så mycket mjölk som möjligt. Efter minst sex månader hos oss ändrar köttet karaktär. Det blir mattare i färgen, det får en mer djupröd färg och det smakar mycket mer. Det blir en tätare smak, en smak som finns kvar längre i munnen, säger Carl-Johan.

Själva processen att få till det här premiumköttet är inte så enkel som det låter. Det tar flera månader innan en ko och dess kött fått karaktären som Carl-Johan och Ulrika önskar. Anledningen till att köttet ändrar färg, smak och karaktär är för att korna betar mer gräs tidigare och får varva ner på gården i Hagshult.

- Här får de bli feta igen. Man bygger både fett och muskler. Det tar minst ett halvår att bygga om fettstrukturen hos en ko, säger Carl-Johan.

När Ulrica och Carl-Johan valde att satsa på ett kopensionat hösten 2016 var det rätt i tiden och något som många grossister efterfrågade. Alla var dock inte övertygade om att det skulle funka.

– Andra tyckte vi var dumma i huvudet och att det aldrig skulle funka. Vi hörde på omvägar att många inte trodde vi skulle få lönsamhet i det. Vår bransch är väldigt traditionell och man gör som man alltid gjort, om man ska raljera lite, säger Ulrica.

Företaget Hagshultskossorna bildades 2016

och under åren fram tills nu har de ständigt växt och blivit större. I dag har de 70 kor i ständig rullans på gården. Det är kor som de har haft koll på ändå sedan de var små kalvar och föddes upp till att bli mjölkkor på Torsjö säteri i Eksjö kommun.

– **Det är det som är unikt med oss.** Vi kan säga att det här är ko 3718 som heter Alva. Hon har fött fyra kalvar och har levererat 36 000 liter mjölk. Man kan till och med få se bild på henne, men det vill inte alla göra, berättar Ulrica.

Även om både Carl-Johan och Ulrica sysslar med annat vid sidan om Hagshultskossorna så ser de en framtid i branschen och hoppas kunna fortsätta leverera kvalitetskött till restaurangbranschen.

– **Vi tittar hela tiden på att utöka hållbarheten** i det hela, att göra mer kring konceptet. Sen om det innebär ännu fler djur eller andra saker vet vi inte än. Vi vill jobba ännu mer med smaken av Hagshult, avslutar Ulrica.

KÖTTGRYTA MED GLÖGG, KANEL OCH TÄRNAT ÄPPLE

INGREDIENSER (6 PORT):

600gr svenskt nötkött
(tex. fransyska, innanlår)
2-3 msk mjöl
2 dl glögg
0,5 dl japansk soja
2 dl vatten
1 kanelstång
1 knippe färsk persilja
2 gula lökar
3 morötter
½ röd chili
1 tärning köttbuljong
3 svenska äpplen
(fast sort tex. Ingrid-Marie)
Salt och Peppar

GÖR SÅ HÄR:

1. Bryn köttet i omgångar i smör och lite mjöl för redning.
 2. Lägg över i stekgryta, tillsätt finhackad chili, morötter och gul lök i klyftor.
 3. Slå på glögg, vatten och soja. Tillsätt köttbuljong, kanelstång och stängerna från persiljan. Spara bladen från persiljan till garnering. Knyt gärna ihop stängerna med ett steksnöre så är de lätta att lyfta ur grytan innan servering. Smaka av med salt och peppar.
 4. Låt puttra i ugnen på 120 grader minst tre timmar.
 5. Vid servering: Lyft ur persiljestängerna och garnera grytan med finhackat äpple och rikligt med färsk persilja.
- Servera med hasselbackspotatis eller kokt pressad potatis.
- Smaklig måltid!
- Recepttips från lantbruksansvarig Anna Werbitsch Arnell.

Välkommen till kundträff

Mat i ett förändrat klimat ger nya affärer!

Maten påverkar klimatet och klimatet påverkar maten. Men hur kan vi göra nya intressanta affärer av det?

Välkommen till ett seminarium om mat och klimat, där flera föreläsare pratar om klimatets förändringar, trender inom mat och om vikten av att tänka lokalt och hållbart.

Tisdagen 26 november arrangerar Länsförsäkringar Jönköping tillsammans med Lantbrukarnas Riksförbund, Hushållningssällskapet och Science Park en kväll om mat och klimat där du som matföretagare eller med annan verksamhet kopplad till mat och livsmedel ska få mer energi och se möjligheter med de klimatutmaningar vi nu står inför.

Catarina Rolfsdotter-Jansson, journalist och programledare med hållbarhetsfrågor i fokus är moderator för kvällen du inte får missa.

Anmäl dig senast 21 november via antingen medlemsservice@lrf.se eller telefon 010-184 40 00. Begränsat antal platser, först till kvarn gäller.

Datum: 26 november
Plats: Länsförsäkringar Jönköping
Tid: 16:00-20:00
Moderator: Catarina Rolfsdotter-Jansson

Många lantbrukare blir snöröjare på vintern

När den första snön faller så väljer många lantbrukare att hoppa in i sina traktorer och bli snöröjare. Det är dock inte alltid så lätt och smidigt som det låter att hålla vägarna rena från snö, utan det finns flera saker man måste tänka på.

När årstiden vinter kommer på tal så tänker många direkt på jultomten, Janssons frestelse, snöänglar och luciatåg. Andra tänker däremot på slask, kyla, kalla fötter och plogbilar som kör sakta.

För många lantbrukare är vintern en årstid då utomhusjobben, av naturliga skäl, inte är lika enkla att utföra. Det finns dock ett jobb som många lantbrukare väljer att göra, nämligen att röja snö.

En sak som är säker är att det inte alltid är bra förhållanden när snön faller. Det kan blåsa rejält, vara riktigt halt på vägen och man kan knappt se några meter framför sig när man plogar.

– Ofta är det eländiga väderförhållanden när man är ute på vägarna, säger Johan Dufva som är skadeförebyggare när det kommer till företagsmotorer på Länsförsäkringar Jönköping.

Johan Dufva

Många lantbrukare tänker kanske att det bara är att hoppa in i traktorn och börja ploga, men riktigt så enkelt är det inte.

– **Innan man börjar ploga** rekommenderar vi på Länsförsäkringar att man ska ta kontakt med sin försäkringsrådgivare och kolla igenom att man har rätt skydd på sin traktor som man ska ploga med, säger Johan Dufva som uppmanar alla lantbrukare som ska ut och ploga i vinter att tänka på andra eventuella situationer som kan uppstå.

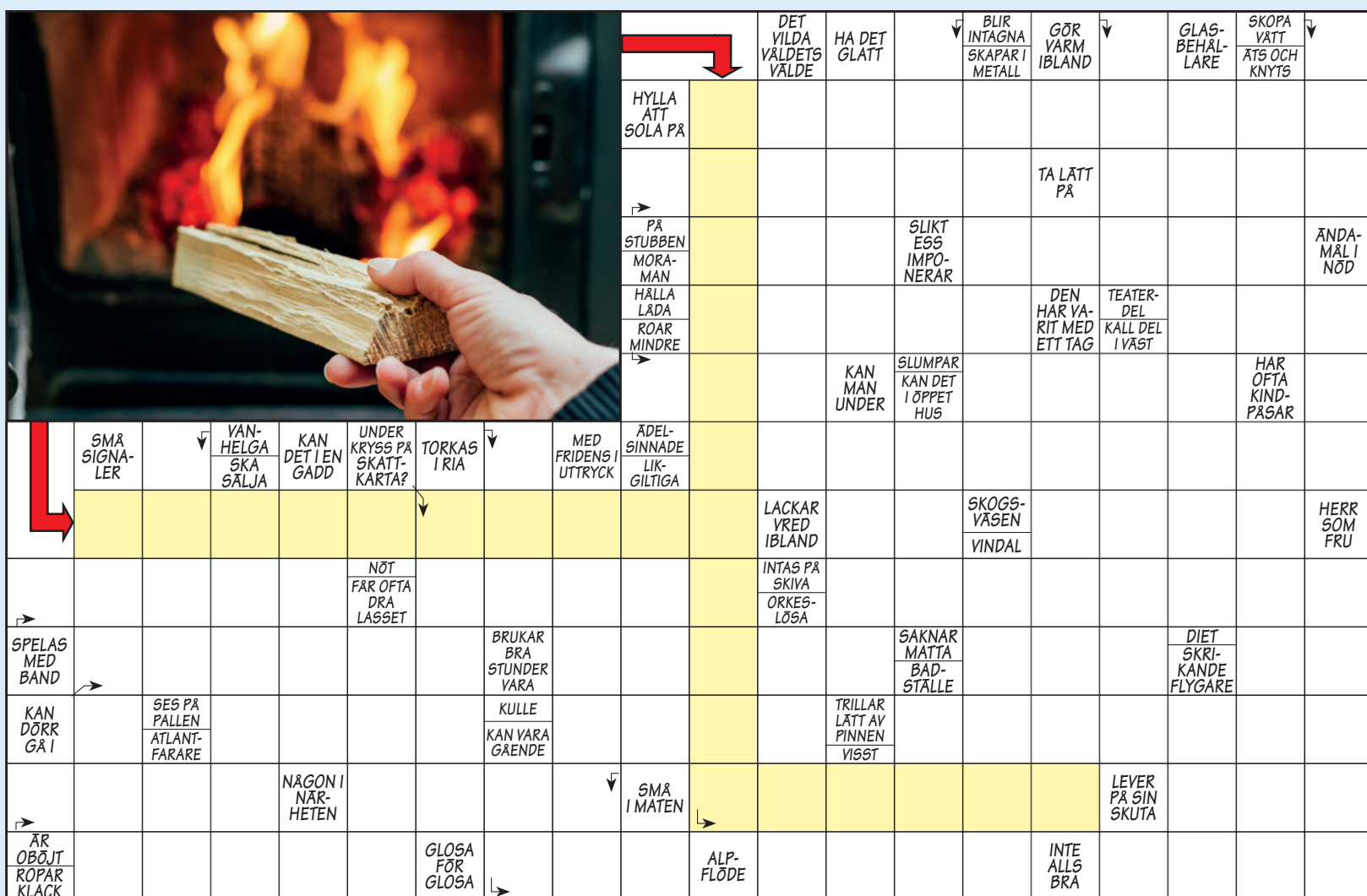
På vintern är det inte alltid lätt att veta när snön ska falla. Den kan komma plötsligt och orsaka stora problem i trafiken. Av den anledningen har snöröjare ett stort ansvar under vintern.

– **Om något nu skulle hända** så är det skönt att ha gått igenom vilket skydd man har med sitt försäkringsbolag innan. Det är lika viktigt att vara försäkrad om du kör på byvägen du alltid kört på, som om du kör på en gata mitt inne i staden.

VET DIN FÖRSÄKRINGS- RÅDGIVARE OM ATT DU PLOGAR SNÖ PÅ VINTERN?

- Se till att kontakta din försäkringsrådgivare innan du börjar ploga.
- Se till att ha bra utrustning som fungerar och är i bra skick.
- Planera din plogning noga.
- Försök vara utvilad innan du ger dig ut på vägarna. Ofta blir det långa pass och då är det viktigt att man är utvilad innan.
- Se till att ha en backup om det skulle bli så att du blir sjuk eller råkar ut för ett olycksfall och inte kan ploga.

Knep & Knåp

© MEDIAKRYSS, SVANTE DREJENSTAM

VINN FINA PRISER

Ta dig lite tid och få chansen att vinna brandsäkerhetsprylar. Totala vinstvärdet är 1.000:- Dragning av tre vinnare (1:a - 3:e pris) med rätt lösning den 17 januari. Vinnarna meddelas personligen i slutet av januari.

VINSTERNA ÄR:

- 1:a pris Brandsläckare
- 2:a pris Brandvarnare
- 3:e pris Brandfilt

Texta tydligt

NAMN _____

ADRESS _____

POSTADRESS _____

TELEFON _____

Klipp ut korsordet och posta det till oss eller ta en bild och maila det till: korsord@lfj.se Skicka korsordet senast den 10 januari 2020 till: Länsförsäkringar, "Din gård i länet", Box 623, 551 18 JÖNKÖPING.

Rådgivaren

Appen som hjälper dig som företagare.

Nu har 1000 personer laddat ner Rådgivaren – Gör det du också!

Vi finns där du finns

Vi på Länsförsäkringar Jönköping finns alltid nära till hands. Vi har lokala kontor över hela länet och engagerade medarbetare som känner till bygden och har kunskap om de gröna näringarna. Genom att erbjuda både bank och försäkring gör vi det tryggt och enkelt för dig som har gård, skog och lantbruk. Du når oss enkelt via vår app Rådgivaren eller lansforsakringar.se/jonkoping.

